

Nəzəriyyə və təcrübənin vəhdəti

“Zirvadan zirvaya...” kitabları haqqında qeydlər

“Zirvadan zirvaya...” kitablarının müəllifi uzun illər Azərbaycanın prokurorluq orqanlarında və məhkəmə sisteminə rəhbər vəzifələrdə çalışarkən yüksək peşəkarlıq, səriştəlilik göstərən, öz işində insanpərvərlik və humanizm nümayiş etdirən tanınmış hüquqşünas İkrəm Kərimovdur. Birinci kitabda İkrəm Heydər oğlu Kərimovun həyat yolu - hüquqşünas-müstəntiq olmaq arzusunun necə reallaşması işıqlandırılıb. Zamanında ittifaq və respublika miqyasında istintaq edilən dövlət əhəmiyyətli bir sıra cinayət işlərinin adı açıqlanmayan müəllifinin kimliyi bu kitab vasitəsilə bellə olur. Eyni zamanda, oxucu üstübağlı, ağır, çəpexəzədli və mürəkkəb cinayət işlərinin istintaqının gedişi, çətinlikləri, cinayəti işlətməmiş şəxslərin ifşası üçün çəkilən əzab-əziyyətlərin, yuxusuz gecələrin necə bəhrə verməsi və qiymətləndirilməsi ilə əlaqədar arxiv materialları ilə tanış olacaqdır. Bu nəfis tərtibatlı nəşrdə hadisələrin cərəyan etdiyi tarixi dövrün xatırlanması, analitik təhlili, bir çox qaranlıq məqamlara aydınlıq gətirilməsi də maraqlıdır və xüsusən də gənc hüquqşünaslar və müstəntiqlər üçün çox əhəmiyyətlidir.

Sovetlər birliyinin gözü qarşısında sükut etməsinə, keçid, daha sonra müstəqillik illəri dövrünü yaşayan, hər üç dövrün qanunları ilə işləməli olan müstəntiq, prokuror-dövlət ittihamçı və hakim-məhkəmə sədri kimi çalışan müəllifin fikrincə, sərt döngələri olan, enişli-yoxuşlu, çala-çuxurlu, tozlu-torpaqlı yolu müxtəlif iqlim şəraitində dəf etmək, mənzil başına bütürmədən çatmaq elə də asan məsələ olmayıb.

Memuar ədəbiyyatında qələmə alınan xatirələrdə cəmiyyətə bellə olmayan, lakin böyük əhəmiyyət kəsb edən hadisə və olaylara, tarixi proseslərə aydınlıq gətirilməlidir. Bu, zamanla şayiələr nəticəsində əhalinin müəyyən bir təbəqəsində formalaşmış yanlış olan məlumatların aradan qaldırılmasında da müsbət nəticələr verir. Və bu qəbilədən olan kitablarda məqsəd ilk növbədə keçiyin həyat yolunu, yaşıadığını, gördüklərini gənc nəslə çatdırmaq, zamanında rastlaşdığı, ətrafında cərəyan edən bəzi hadisələrə xatırlamaqla bu və ya digər formada onları düşündürmək, özləri üçün düzgün nəticə çıxarmağa kömək etməkdir. Heç şübhəsiz, insanın yaşadığı hər dövrün özü konkret tarixi hadisələrə zəngindir. Ona görə də hər bir xatirənin zamanın müəyyən hadisələri ilə bağlılığı olur. Hadisələrə müxtəlif baxışların və yanaşmaların olması mümkündür, bu, istisna edilmir. Və tarixi dövr fakt olaraq qalır. Necə ki, baba və nənələrimizin, at və analarımızın həyata qədəm basdıqları zamanlar kommunist rejiminin möhkəmlənməsi və inkişafı dövrünə, bizim yaşadığımız illər isə gözələrimizin önündə imperiyanın çöküşünü, süqutunu müşahidə etməyə təsəvvüf etmişdi. Şərh olunanlarla yanaşı müəllif hesab edir ki, belə bir kitabın yazılmasında, araya-ərsəyə gəlməsində bir başqa məqsəd bəzində məlumatı olan zamanın tanınmış hüquqşünaslarını xatırlamaqla, onları imkanı daxilində yaddaşlara köçürməkdir. Fədailərin xatırlanması kimlərsə təsəlli ola bilər, kimlərsə yaxşı mənə də faydalana bilər. Hüquq işçilərinə olan yanaşma tərzinə görə bəzilərində olan boşluqları damla qədr olsa da doldurulmasına xidmət edə bilər.

Nəzərə çatdıraq ki, kitabın adında ifadəsini tapan sözlərin məqsəd və məramı işıqlandıran bu mükəmməl və əhatəli nəşrin ilk dövdə fəsilində atasına yurdu Kürdəmirdə, doğmalar və qohum-əqrəbalarla, orta məktəb və tələblik illəri ilə, ilk səyahətlərlə bağlı yazılara yer verilib. Bu, tanışlıq oxucuda kitabın çox maraqlı bir şəxsiyyətin həyat və fəaliyyətinə həsr olunması haqqında böyük əhəmiyyətli olduğunu bildirir. Hüquqşünas-müstəntiq işinə sevginin faktı olan İkrəm Kərimovun bu kitabı uğurlu istintaq və təminləndirən cinayət işləri materiallarını təqdim etməklə yanaşı, həm də memuar ədəbiyyatı nümunəsidir. Hüquqşünas ömrünün müxtəlif anlarını bu və ya digər kursandan qabardın canlı həyat lövhələri real və gerçək hadisələrin təzahürüdür. Belə ki, bir-birindən maraqlı universitet illərində fakültənin elmi şurası (31 mart 1967-ci il) İkrəm Kərimovun istəhsalatından ayrılmaqla aspiranturaya qəbul olunmasına dair qərar qəbul edir. Həmin dövrün qanunlarına görə universiteti bitirdikdən sonra istəhsalatda ən azı iki il işləməyən aspiranturaya qəbul edilə bilmezdi, istisna yalnız elmi şuranın tövsiyə etdiyi şəxslərə aid idi. Belə fürsəti isə o, əldən verə bilməzdi. Odu ki, həvəsli aspiranturaya qəbul olunaq üçün hazırlanmağa başlayır. Toplayıb təqdim edəcəyi sənədlərin sırasına xasiyyətə nəzərində tutulur. Lakin onu almaq problemi çevrilir. Və bir cinayət işinin istintaqı ilə əlaqədar qeyri-müəyyən müddətdə SSRİ Prokurorluğuna ezam olunur. Yola düşmək ərafəsində istintaq hissəsinin rəisi ona deyir: “Neyləyirsən aspiranturaya, biz hesab edirik ki, səndən gələcəkdə yaxşı istintaqçı ola

lidir.

...Cinayət işinin istintaqı zamanı işin faktiki hallarının düzgün müəyyən edilməsi mühüm və əsas faktordur. Sübutlar növündən asılı olmayaraq işin faktiki hallarına uyğun gəlməli və ona söykənməlidir. İttiham aktında toplanmış sübutların mötəbərliyinə dəlalət kimi onun işin faktiki hallarına uyğun gəlməsi vurğulanmalıdır. Əks halda belə dəlillər sübut kimi qəbul edilə bilməz. Necə ki, mənbəyi olmayan məlumatlar sübut kimi qəbul olunmur.

...Dindirmə protokolu müstəntiq tərəfindən tərtib olunmalıdır. Bu vəzifənin dindirilen şəxsin öhdəsinə buraxılması qətiyyətli düzgün deyil. Protokol-la tanış olan şəxs öz xətti ilə ona əlavə və düzəlişlər etmək hüququna malikdir. Bunun üçün ona şərait yaradılmalıdır. İttiham aktında şəxsin ifadəsini özünün yazması xüsusi olaraq mənfə haldır. Belə mövqə müstəntiqin

tərtib etdiyi protokolun mötəbərliyi, düzgün yazılışını şübhə altına almağa işarə kimi qəbul edilə bilər.

2) ...Müstəntiq ekspertə işləmək vərdişinə yiyələnməli, lazımda gəldikdə məsləhətləşməli, ekspertizanın keçirilməsində iştirak etməlidir. Maddi sübutlar düzgün qablaşdırılmalı, onların korlanmasına, itirilməsinə yol verilməməlidir. Meyitin tədqiqində müstəntiqin iştirakı vacibdir. Ekspertizanın keçirilməsini ekspertin ümidinə buraxmaq düzgün deyil. Onunla əlaqəli işləmək lazımdır. Düz nəticəyə gəlməsinə üçün ekspert cinayət işinin materialları ilə tanış olmalıdır. Rəy işin faktiki halları ilə ziddiyyət təşkil edə bilməz.

...İstər şəxsin, istər də əşyanın tanınması mühüm institutdur. Bu istintaq hərəkətini yerinə yetirən müstəntiqin təcrübəliyi, naşılığı, səhvi toplanma biləcəklər sübutun əldən qaçırılması ilə nəticələnə bilər. Tanınma keçirilməzdən əvvəl prosessual qaydalarla bir daha tanış olmaq lazımdır. “Bilirəm” deməklə kifayətlənmək olmaz. Orada göstərilən bütün şərtlərə düstur riayət olunmalı və bu protokolda əksini düzgün tapmalıdır. Müsbət nəticəyə nail olmaq üçün ön istintaq hərəkətləri yerinə yetirildikdən sonra texniki cəhətdən tanınması ciddi əzrişəlməlidir. Şəxsin, əşyanın maksimum bənzərliyi gözlənilməlidir. Sırada hansı yerə dayanma məsələsini tanınan şəxs özü müəyyən etmədən başlayaraq bu günə qədər qanun və qanunçuluğun keşiyində mübarizələrlə dolu günlər, aylar, illər yaşayıb.

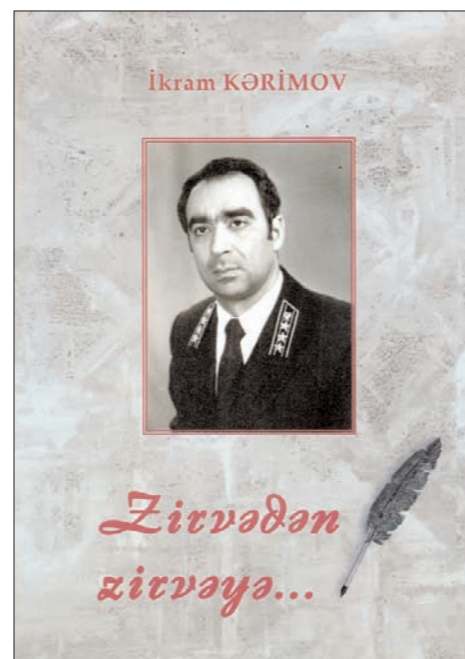
“Müstəntiqlərə tövsiyələrim” məqaləsində müəllif yazır ki, hər bir cinayət fərdidir. Bütün məqamları görmək çətinidir. Bəzən aqlasız vəziyyətlə üzləşməli olursan. Belə halda düz yolu tapmaq müstəntiqin səriştəsi, peşəkarlığı və dünyagörüşündən asılıdır. İkrəm Kərimov cinayət işi istintaqının ümumi istiqamətlərini və müstəntiqin başlıca vəzifələrini aşağıdakı kimi müəyyən edir:

1) ...İstintaq planının, sirrinin qorunması, qanunsuz müdaxilələrə yol verməmək əsas şərtlərdəndir. İdarəetmə əldən verilməlidir. Sənədlər savadlı tərtib olunmalı, maddi və prosessual hüquq normalalarının təbiiqinə dəhəv buraxılmamalıdır. İstintaqın tam, obyektiv və hərtərəfli aparılmasına tövsiyələrə riayət olunması, saxtəkarlığı və dünyagörüşündən asılıdır. İkrəm Kərimov cinayət işi istintaqının ümumi istiqamətlərini və müstəntiqin başlıca vəzifələrini aşağıdakı kimi müəyyən edir:

sələlərdəndir.

...İstintaqla əlaqəli şəxslərin əhval-ruhiyyəsinin, psixoloji durumunun öyrənilməsi, onun təhsilə, mədəniyyətinə, səhhiyyətinə, dünyagörüşünə, maraqlarına, etik və davranış tərzinə, ailə vəziyyətinə, əhatəsinə olan adamlara, keçmişinə, rəftarına, uyğun vəzifələrinin qurulması mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Burada hər amil görüb sadalamaq qeyri-mümkündür. Hər fərdə uyğun düzgün seçim edilməlidir. Şərh olunanlardan daxili inamın formalaşması qaynaqlarını. Bu inam kənar şəxsin müdaxiləsi, tövsiyəsi olmadan müstəntiqin daxilində yetişməlidir.

...Dindirilen şəxs yalan ifadə verdikdə, onu sıfahi söhbətlərlə düzgün məcəraya yönəltmək səhv taktikadır. İmkan verilməlidir ki, o, yalan ifadəsini rəsmən tamamlaqsın, ürəyini boşaltsın. Növbəti istintaqda onun yalan ifadəsi xırdalıqlarla araşdırılaraq düz-

gün olmaması müəyyən edilməlidir. Bundan sonra toplanmış sübutlar əsasında onun əlavə olaraq yenidən dindirilməsi və ifşa edilərkən tərk-silah olunması mərhələsi gəlir. Son olaraq təzkiyəmə dəlillər altında düzgün ifadə verməyə cəhd olunacaqdır.

Birinci kitabda “Xatirələr” silsiləsindən verilmiş 50-yə yaxın məqalə də İkrəm Kərimovun sözü ilə əməlinin bir olması, işgüzarlığı, hər yerdə sayğı və məhəbbətlə qarşılanması, hüquq işçisi kimi özünəxas xarakterik obrazı, aydın və parlaq şəkildə əksini tapır. Təqdim edilən bu məqalələrdə müəllifin həyat və fəaliyyətini sərgiləyən (nümünə olaraq) aşağıdakı kimi göstərilən epizodlar geniş yer alır:

—Direktor oluduğum “Samsung” şirkətinin mağazalarının birində təsəvvüfən onunla rastlaşdım. Aradan uzun illər keçməsinə baxmayaraq, mən onun dərhəl tanıdım, qarşısında durdum və “salam, İkrəm müəllim” dedim. O, diqqətlə mənə baxdı, birəndə üzündə xoş bir təbəssüm yaranmış və zarafatına “necəsən stxa”, yəni ləzgi dilində qarşı dedi. Sanki bütün dünyanı mənə verdilər. Bu, onun Qusar zonasında işləyərək işlətdiyi ən xoş sözlərdən idi. Bu da onun necə güclü yaddaşa malik olduğunu göstərirdi;

“Məcbur olub işi aparın müstəntiq zəng etdim. İşdən görünürdü ki, adı İkrəm Kərimovdur. Düzü onu şəxsin tanıdırdım. Həmin vaxt o hansısa ağır bir cinayət işi ilə əlaqədar yaradılmış istintaq qrupunun rəhbəri idi. Heç Bakıda da deyildi. Telefonda dedim ki, ay İkrəm müəllim, müttəhim tərəfindən belə bir fəziyyəti irəli sürüür. Onun cavabı qısa oldu: “Firudin müəllim, filan cild iş əhəmiyyətli iş kimi kənara qoyumusunuz. Həmin cild oxuyun, orada hər şey yazılıb”. Mən həmin cildi tapıb oxudum. Doğrudan da, orada hər bir şey icəniyə qədər araşdırılıb sənədləşdirilmişdi. Müstəntiqin peşəkarlığı göz qabağında idi. Qeydlərimi aparıb, növbəti məhkəmə baxışında sübutları müttəhimə elan etdim. Faktlar qarşısında onun deməyə sözdü olmadı və hər şeyi boynuna almağa məcbur oldu”.

“Böyük fikir adamları yaxşı deyirlər ki, ədalətli olmağın bəhrəsi ruhi sakitliyi təmin etməyə xidmət edir. Bütün həyatı boyu ədalət keşiyində dayanın İkrəm müəllim bu gün ədalətin simvolu kimi gənclərimizə bir örnəkdir, onu müşahidə etməmişəm. Görmüşəm ki, vəzifə yüksəlişinə, rəhbərliyinə baxmayaraq, təciliyyətinə olan işçilərə, dostlara ilə, yoldaşlara ilə səmimi münasibət saxlamaqla öz üstünlüyünü bürüvə verməmiş. Əksinə, qayğıkeşliyi və diqqəti ilə öz ucalığını bir daha təsdiq edir. Onunla təmasda olarkən məşhur sufi şeyxi Mövlana İsmayıl Siracəddin Şirvaninin onun yerlisi - kürdəmirli olduğunu dedim.

İkrəm müəllim buna böyük maraq göstərdi və həmin kitabı əldə etdi, kitabı oxuyub qürur hissi ilə dəfələrlə mənə təşəkkür etdi və Siracəddin əfəndinin başının hazırda da Mövlana bağı adı ilə Kürdəmir rayonunda qaldığı barədə məlumat verdi. Mən İkrəm müəllimin böyük vətənpərvər və həm də elmi dəyərlərə yüksək qiymət verdiyinin bir daha şahidi oldum”.

İkinci kitab İkrəm Kərimovun prokuror vəzifəsində işlədiyi dövrü əhatə edir. Kitabda Sovet məkənində prokurorun fəaliyyət dairəsi barədə oxuculara dolğun məlumatlar verməklə yanaşı, müstəntiq vəzifəsi ilə vidalaşdıqdan sonra prokurorun ibtidai istintaq nəzərətində həyata keçirilməsi ilə bağlı maraqlı məqamlara diqqət yetirilir. Prokurorun xidməti dövründə rastlaşdığı bəzi cinayət hadisələri və əhvalatlar qələmə alınır.

İkrəm Kərimovun bu kitabında gədən məqalələri içərisində oxucu üçün böyük maraq doğura biləcək bir yazıya diqqət ayrılmasını məqsəduyğun hesab edirəm. Müasir çoxqütblü dünyada daha da kəskinləşən geosiyasi və geoqişadsi məsələlərin həllinin aktuallığını daha da artırdığı yeni tarixi dönmədə ictimaiyyətə indiyə qədər ya məlum olmayan ya da az məlum olan hər bir faktın öyrənilməsi və təhlilçilərin diqqətinə çatdırılması erməni probleminin öyrənilməsi üçün daha yeni imkanlar açır. “Sərkis Yeqanyan haqqında” və “Baqramyan kimdir?” yazılan bu mənada çox əhəmiyyətlidir.

“Baqramyan kimdir?” məqaləsində qeyd edilir ki, “Hayastan” nəşriyyatının 1980-ci ildə İrevanda çap etdiyi İ.X.Baqramyanın “Mənəm xatirələrim kitabı” müəllifin yazdığına görə Şərqi Ermənistanın Rusiyanın tərkibinə daxil olmasının 150 illiyinə həsr olunub. Elə buradaca işlədilmiş ifadəyə diqqət yetirin: “Şərqi Ermənistan”.

Sonrakı ifadələri: “1920-ci ildə rus qardaşlarımızın dostluq köməyi və yaradıldığı zəruri şərait sayəsində Ermənistanın dirçəlməsi və yenilməsi təmin olundu. Nəhayət ermənilər şimal qonşularının qardaşlıq yardımını nəticəsində əsrlər boyu arzuladıqları məqsədlərinə qataraq türk zülmündən xilas ola bildilər”.

Azərbaycanda anadan olmasını kinayə ilə vurğulayaraq valideynlərinin Gədəbəy, Şamaxor, Yevlax və Ağstafada işləmələrini, özünün isə Kirovabad (Elizavetpol) şəhərində təhsil aldığı qeyd etməsinə baxmayaraq, kitabı tarixi öz xeyirlərinə təhrik edən ifadələrlə doldurmuş, türklərə olan nifrətini gizlətməmiş, ruslar qarşısında yaltaqlığını yüksək zirvəyə çatdırmışdır.

O, kitabda Andraniki qəhrəman hesab etməklə, onun “Qərbi Ermənistan” uğrunda vuruşduğunu xüsusilə qeyd edir. Maraqlı doğuran faktlardan biri də 21-ci səhifədəki fikirdir: “Son dərəcə əhəmiyyətli və mühüm olan o idi ki, Andranikin silahlı dəstəsində olan gənc Anastas İvanoviç Mikoyan türklərə qarşı igidliklə döyüşürdü”(!). Baqramyan Andraniklə görüşünün onda dərin təəssürat yaratdığı göstərək, eyni zamanda bütün kitab boyu öz iç üzünü hiss etmədən açıb-tökür. Özünün türklərə qarşı vuruşmasından fəxrə yazır.

Baqramyanla əlaqəli daha bir maraqlı yazı: “M.V.Frunze adına Hərbi Akademiyanın rəisi Robert Petroviç Eydman ondan soruşur:

–Siz Azərbaycan dilində danışırsınız?

–Əlbəttə, - cavab verdim mən.

–Bu dil haqqında Lermontov nə deyib bilirsinizmi?

–Yox, - part və səksəkəli halda etiraz eddim.

–Qərbdə fransız dili nə qədər işləkdirsə, o qədər də Azərbaycan dili Şərqedə işləkdir...”.

İkrəm Kərimov şərh olunanları nə üçün yazmalı olduğunu işarə edir: İ.X.Baqramyan bizlərə qarşı nifrətini 100 min tirajla yaydığı kitabında aşkar surətdə bildirdiyi və tarixi faktları təhrik etdiyi halda, onu ifşa etməyə təşəbbüs belə göstərmədik!

Şərh olunan qeydlərimə marşalın süffəsinin başında oturuşu əxlaqsız erməni ilə dostluğunu həmin erməninin L.P.Beriya başda olmaqla, yüksək çini şəxsləri qadınlarla təmin etməsi faktları ilə əlaqədar SSRİ Baş prokurorunu R.A.Rudenkonun ondan aldığı rəsmi ifadəsini və bu işin üstü açılıb, erməni polkovnik həbs edildikdən sonra Baqramyanın əl-ayağ düşüb ölkə rəhbərliyindən imdad istəməsinə dair müraciətlərini əlavə edim.

Təqdim olunan həmin sənədlərdən bir daha bellə olur ki, ermənilər mün-

təzəm olaraq hakimiyyətin bütün qollarında öz adamlarını məhərdə yerləşdirməklə daim bu üsulan mənfur siyasətlərinin həyata keçirilməsində ustalıqla istifadə olmuşlar.

Kitabda yer almayan məqalə və sənədlər təsdiq edir ki, Azərbaycanın tanınmış hüquqşünası İkrəm Kərimov memuar janrında daha geniş miqyasda fakt, sənəd və materiallardan istifadə etməklə çox dəyərli və əhəmiyyətli ikicildlik toplu ərsəyə gətirmişdir. Bu baxımdan “L.P.Beriyanın həbsi ilə əlaqədar mülahizələrim” böyük diqqət çəkir. Müəllifin fikrincə, İosif Stalin L.P.Beriya əvəzləsəydi, müttəfiq respublikalar daha tez və itkisiz müstəqillik əldə edərdilər. Eyni zamanda onların rus xalqı ilə əlaqələri və münasibətləri daha sıx və möhkəm olacaqdı. Bunun üçün əziyyət çəkiş çox uzağa getmək lazım deyil. Stalinin ölümü ilə Beriyanın aradan götürüldüyü dövr ərzində sonuncunun fəaliyyətini öyrənmək, onun Siyasi Büroya ünvanladığı məktubları, işlədiyi bütün sahələri əhatə edən və saxlanılmış gündəliklərini təhlil etmək, qiymətləndirmək kifayətdir. Gələn dalğının qarşısına islanmaq mümkün deyil. Stalinin erasında onun vəziyyəti məhz belə olmuşdur.

Müəllif etiraz edir ki, bu yazı şəxsi qənətinə isbat etmək məqsədi daşımır. Yazıda qarşıya qoyulan məqsəd Beriyanın həbsə alınması məsələsinə hüquqi baxımdan yanaşma ilə bağlıdır. Belə ki, L.P.Beriya həbs edilən vaxt SSRİ Baş prokurorunu vəzifəsini Q.N.Safanov tuturdu. O, 4 fevral 1948-ci ildə həmin vəzifəyə gətirilmiş və 30 iyun 1953-cü ilədək ölkənin Baş prokuroru vəzifəsini yerinə yetirmişdi. İ.Stalinin ölümündən sonra L.P.Beriya - SSRİ Nazirlər Sovetinin sədrinin birinci müavini, SSRİ Xəlf Daxili İşlər Komissarı vəzifəsini daşımaq, eyni zamanda Siyasi Büronun üzvü idi. Ölkənin ən əsas fiqurlarında biri olan Lavrenti Pavlov 26 iyun 1953-cü ildə həbs edildi.

Diqqət yetirin. Əsas qanunun tələblərinə görə, SSRİ Baş prokuroru SSRİ Ali Sovetinin sessiyasında vəzifəyə təyin edilir və işdən azad olunur. L.P.Beriyanın həbsindən sonra dərhal növbədənəkar SSRİ Ali Sovetinin sessiyası çağırılıb və 30 iyun 1950-ci ildə Baş prokuror vəzifəsinə Sessiyanın qərarı ilə Ukraynanın prokuroru Roman Andreyeviç Rudenko SSRİ Baş prokuroru vəzifəsinə təyin edilir. Həmin qərarlarla Beriyanın barəsində ibtidai istintaq aparılması da R.A.Rudenkonu tapşırılır. Tələm-tələsik həyata keçirilən bu vəzifə dəyişikliyi hansı zərurətdən qaynaqlanırdı? L.P.Beriya ilə bağlı xeyli kitablar yazılıb.

Bu kitabların bəzilərini oxuduğumu bildirən müəllif Beriya barəsində səslənən müxtəlif mövqələr, ziddiyətli məqamları bir hüquqşünas kimi onu çox düşündürdüyünü vurğulayır: “Çox güman ki, Baş prokuror vəzifəsində işləyən şəxs həbslə razılaşmayıb və ya istintaqın aparılması ona etibar edilməyib. Məsələ ölkənin siyasi rəhbərinin Baş prokurorun vəzifəsinə təsəvvüfən nail olması ilə öz həllini tapıb. Yarım il qədər davam edən cinayət işinə məhkəmə heyəti 18-23 dekabr 1953-cü il tarixlərdə Sovet İttifaqı marşalı İ.S.Konevin sədrliyi ilə baxmış və L.P.Beriyani ölümlə cəzasına məhkum etmişdi. Hökm elə həmin gün - 23 dekabr 1953-cü il tarixdə icra olunmuşdu. General-polkovnik P.F.Batitski güllələnməni öz təşəbbüsü ilə şəxsi silah vasitəsilə həyata keçirmişdir”.

Müəllif prokuror fəaliyyəti ilə bağlı mülahizələrini bu yolun ilk günlərində başlayaraq bu günə qədərki fəaliyyəti dövründə gördüklərini, arayıb araşdırdıqlarını, nəzəri fikirlərini, son nəticədə gəldiyi qənətlərini sözügedən bu iki kitabda tarixi ardıcılıqla qələmə alıb. Əlbəttə, bu nəfis tərtibatlı toplularda cəmiyyətdə hüquq işçisinin yeri, mövqeyi və ən nəhayət əməli fəaliyyəti haqqında söz fikir işığında oxucu düşüncəsinə aydınlıq gətirməsilə çox əhəmiyyətlidir. “Onlar unudulmamalıdır” və “Bunları bilmək maraqlıdır” fəsilləri oxucuların məlumat dairəsini zənginləşdirməklə bu iki kitabın əhəmiyyətini daha da artırır. Bütövlükdə, bu gün də aktualığını itirməyən müstəntiq-istintaqçı-prokuror dövlət ittihamçısı münasiblərinin tənzimlənməsi baxımından hər iki kitab bu sahədə çalışan hüquqşünaslar üçün müəkkəmməl vəsaitdir və nəzəriyyə ilə təcrübənin vəhdəti kimi faydalıdır.

Şükür ƏLİZADƏ, “Respublika”.